

RIKSDAGENS SVAR 68/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om verkställighet av straff och till lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om verkställighet av straff och till lagar som har samband med den (RP 13/2001 rd).

Beredning i utskott

Lagutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (LaUB 12/2001 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av straff

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 19 december 1889 om verkställighet av straff (39/1889) 2 kap. 3 b § 2 mom., 10 a §, 10 b § 2 mom., 11 § 3 mom. och 13 § 1 mom. samt 4 kap. 7 §,

dess lagrum sådana de lyder, 2 kap. 3 b § 2 mom. i lag 137/2001, 2 kap. 10 a § i lagarna 612/1974 och 349/1990, 2 kap. 10 b § 2 mom. och 11 § 3 mom. i nämnda lag 612/1974 och 2 kap. 13 § 1 mom. i lag 506/1988 samt 4 kap. 7 § i nämnda lag 612/1974 och i lag 128/1995 samt i nämnda lag 137/2001, samt

fogas till 3 kap. 6 §, sådan den lyder i nämnda lagar 612/1974 och 137/2001, ett nytt 3 mom. och till 8 §, sådan den lyder i sistnämnda lag, ett nytt 3 mom. samt till lagen ett nytt 7 kap. som följer:

2 kap.

Allmänna stadganden om fängelsestraff och om förvandlingsstraff för böter

3 b §

Om en fånge inte återvänder till straffanstalten den dag som föreskrivits i villkoren för tillståndet, skall tiden mellan den föreskrivna dagen och den faktiska dagen för återkomsten eller dagen för gripande inte inräknas i strafftiden, nämnda dagar medräknade. Har en fånge brutit

mot villkoren i tillståndet att avlägsna sig, kan detta beaktas vid prövningen av om ett nytt tillstånd att avlägsna sig kan beviljas eller när villkoren för ett nytt tillstånd bestäms.

10 a §

Direktören för en straffanstalt beslutar om bestraffande av en fånge med varning, förlust av rättigheter för högst 30 dygn eller enrum i högst 20 dygn eller, om nämnda straff inte anses vara tillräckliga, med förlust av avtjänad tid. Den sammanlagda tiden för förlust av avtjänad tid får

inte överskrida hälften av strafftiden eller 90 dagar. Direktören fattar även beslut om verkställighet av ett villkorligt påfört disciplinärt straff med anledning av en ny ordningsförseelse som en fånge har gjort sig skyldig till under provotiden.

Om en fånge utan avbrott har hållits i enrum 20 dygn, kan ett nytt straff av samma slag verkställas tidigast när sju dygn förflutit från det verkställigheten av det föregående straffet avslutades.

Om en fånge vid en domstol döms till straff för ett brott för vilket fången har påförts ett disciplinärt straff, förfaller det disciplinära straffet till den del det inte har verkställts.

10 b §

Efter att ha fått kännedom om en förseelse skall direktören utan dröjsmål undersöka saken tillsammans med en ojävig person.

11 §

Om beläggande med fängsel eller placering i enrum är nödvändigt för tyglande av en fånges våldsamma beteende, skall en läkare i mån av möjlighet höras. Straffanstaltens direktör skall ofördröjligen underrättas om åtgärden.

13 §

Den som dömts till fängelsestraff på viss tid kan friges villkorligt då han av straffet, det avdrag som en domstol har gjort med stöd av 3 kap. 11 § strafflagen medräknat, har avtjänat två tredjedelar eller, om det finns synnerliga skäl till hans frigivning, hälften, i vartdera fallet dock minst 14 dagar. Som synnerligt skäl betraktas att fången under tre år före den dag då brottet begicks inte har avtjänat fängelsestraff i en straffanstalt eller varit internerad i tvångsinrättning.

3 kap.

Om verkställighet i fängelse

6 §

Om en fånge inte återvänder till straffanstalten den dag som föreskrivs i villkoren för tillståndet, skall tiden mellan den föreskrivna dagen och den faktiska dagen för återkomsten eller dagen för gripande inte inräknas i strafftiden, dessa dagar medräknade.

8 §

Om en fånge inte återvänder till straffanstalten den dag som föreskrivs i villkoren för tillståndet, skall tiden mellan den föreskrivna dagen och den faktiska dagen för återkomsten eller dagen för gripande inte inräknas i strafftiden, dessa dagar medräknade.

4 kap.

Om verkställighet i öppen anstalt

7 §

Den som är intagen i öppen anstalt och som där begår en ordningsförseelse eller utan lov avlägsnar sig därifrån eller bryter mot villkoren i ett tillstånd att avlägsna sig, i ett tillstånd till civilt arbete eller i ett studietillstånd, kan överföras till fängelse eller ungdomsfängelse för att avtjäna sitt straff, och direktören för straffanstalten kan påföra personen i fråga ett disciplinärt straff enligt 2 kap. 10 §.

Även om påföljden för förseelsen inte är överföring till fängelse eller ungdomsfängelse, kan den som är intagen i öppen anstalt påföras ett disciplinärt straff enligt 2 kap. 10 §. För verkställigheten av en ovillkorlig bestraffning med enrum kan den som är intagen i öppen anstalt överföras till fängelse eller ungdomsfängelse.

Den tid en fånge har varit frånvarande från en öppen anstalt utan tillstånd räknas in i strafftiden i enlighet med vad som föreskrivs i 2 kap. 3 c §.

7 kap.

Ändringssökande

1 §

Besvärsrätt

En fånge har rätt att söka ändring i ett beslut genom vilket förordnas om

- 1) disciplinärt straff, eller
- 2) senareläggning av villkorlig frigivning utöver den bestämda del av två tredjedelar eller hälften av straffet som anges i 2 kap. 13 § 1 mom. eller den bestämda del av en tredjedel av straffet som anges i 5 kap. 9 §, om fången har förordnats att avtjäna sitt straff i ungdomsfängelse.

2 §

Behörig domstol

Ändring söks genom besvär hos tingsrätten. Behörig domstol är tingsrätten på den ort inom vars domkrets ett beslut om förlust av avtjänad tid eller senareläggning av villkorlig frigivning har fattats. Den tingsrätt vid vilken besvären anhängiggjorts kan överföra ärendet till tingsrätten på orten där ordningsförseelsen begåtts, till tingsrätten på fångens placeringsort eller till någon annan tingsrätt som med hänsyn till den utredning som läggs fram, handläggningskostnaderna eller andra omständigheter anses vara lämplig.

Tingsrätten är domför med ordföranden ensam. Ett sammanträde kan hållas även vid en annan tidpunkt och på en annan plats än vad som bestäms om allmän underrätts sammanträde.

En utredning om ekonomiska förhållanden enligt 5 § lagen om fri rättegång (87/1973) behöver inte lämnas, om inte tingsrätten beslutar något annat.

3 §

Anförande av besvär

Besvär skall anföras skriftligen inom en vecka efter det att beslutet med besvärsanvisning har delgetts fången. Besvärsskriften skall tillställas direktören för straffanstalten.

Direktören skall utan dröjsmål ge in besvärsskriften till tingsrättens kansli och bifoga kopior av handlingarna i ärendet och sin egen utredning. När brottspåföljdsverket fattar beslut om senareläggning av villkorlig frigivning, skall handlingarna i ärendet och utredningen ges in av brottspåföljdsverket. När handlingarna ges in till tingsrätten skall det meddelas när besvärsskriften har anlänt.

Besvären blir anhängiga vid tingsrätten när de handlingar som avses i 2 mom. anländer till domstolens kansli. Domstolen skall utan dröjsmål informera ändringssökanden och beslutsfattaren om tid och plats för behandlingen samt följderna av ändringssökandens utevaro.

Om fången inom utsatt tid har gett in besvärsskriften direkt till behörig domstol, förlorar fången inte sin talan.

4 §

Ny tidsfrist

Om en part på grund av laga förfall eller av något annat godtagbart skäl inte kan söka ändring inom föreskriven tid, skall tingsrätten på ansökan ställa en ny tidsfrist för anförande av besvär.

Ny tidsfrist skall sökas hos tingsrätten genom skriftlig ansökan som skall tillställas direktören för straffanstalten inom en vecka efter att hindret upphörde. Till ansökan skall fogas en utredning om hindret eller om annat skäl för ansökan.

Om fången inom den nya tidsfristen har gett in besvärsskriften till behörig domstol, förlorar fången inte sin talan.

5 §

Besvärens inverkan på verkställigheten

Besvär avbryter inte verkställigheten av beslut som avses i 1 § 1 mom., om inte domstolen beslutar något annat.

6 §

Beslutsfattarens skyldigheter

När beslut i enlighet med 1 § 1 mom. fattas, skall fången samtidigt ges en skriftlig besväransvisning, i vilken skall nämnas fullföljdsdomstolen och den dag då besvär senast får anföras samt redogöras för vad som skall iakttas när besvär anföras.

Direktören för straffanstalten skall se till att fången har möjlighet att upprätta en bevärsskrift och kan delta i behandlingen av besvären i domstolen.

7 §

Huvudförhandling i tingsrätten

Beslutsfattaren eller en tjänsteman som företräder beslutsfattaren skall närvara i tingsrätten

när besvären behandlas. Ändringssökanden har rätt att vara närvarande i tingsrätten. Besvären kan behandlas trots ändringssökandens utevaro, om inte tingsrätten anser det vara nödvändigt att höra ändringssökanden personligen.

Tingsrätten skall se till att ärendet behandlas grundligt. Besvärärendet skall behandlas i brådskande ordning.

Vid behandlingen av ärendet gäller i övrigt i tillämpliga delar bestämmelserna om rättegång i brottmål.

8 §

Besvärsförbud

Ändring i tingsrättens beslut får inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2001.

Rätten till ändringssökande enligt denna lag tillämpas på beslut som fattas efter det att lagen har trätt i kraft.

Lag

om ändring av 1 § lagen om fri rättegång

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 2 februari 1973 om fri rättegång (87/1973) 1 § 1 mom., sådant det lyder i lag 111/2000, som följer:

1 §

Fri rättegång beviljas enligt denna lag en finsk medborgare eller utlänning som, med hän-

syn till sina inkomster och tillgångar samt sin underhållsskyldighet och övriga omständigheter som inverkar på hans eller hennes ekonomiska

ställning, inte såsom delaktig i saken utan svårighet förmår betala samtliga kostnader för ärendets handläggning

1) i tviste- och brottmål samt ansökningsärenden eller i besvärärenden enligt utsökningslagen (37/1895) vilka behandlas vid allmän domstol,

2) i mål som behandlas vid krigsrätt,

3) i mål som behandlas vid jorrdomstolarna,

4) i mål som behandlas vid förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen,

5) i ärenden som gäller klagan, återbrytande av lagakraftvunnen dom eller återställande av försutten fatalietid i ärenden som nämns i 1—4 punkten,

6) i ärenden som gäller besöksförbud och som behandlas hos en anhållningsberättigad tjänsteman eller vid domstol, eller

7) i besvärärenden enligt 7 kap. lagen om verkställighet av straff (39/1889).

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2001.

Lag

om ändring av 6 § lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 26 juli 1993 om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993) 6 § 1 mom. 20—22 punkten, sådana de lyder, 6 § 1 mom. 20 punkten i lag 1651/1995 samt 6 § 1 mom. 21 och 22 punkten i lag 901/1998, samt

fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 714/1994 samt i nämnda lagar 1651/1995 och 901/1998, en ny 23 punkt som följer:

6 §

Avgiftsfria prestationer

Handläggningsavgifter enligt denna lag upp-
bärs inte

20) i mål eller ärenden som enligt någon annan lag skall behandlas avgiftsfritt vid en domstol,

21) i fullföljdsärenden enligt 10 §,

22) i ärenden enligt lagen om besöksförbud (898/1998), och inte heller

23) i besvärärenden enligt 7 kap. lagen om verkställighet av straff (39/1889).

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2001.

Helsingfors den 5 juni 2001